نفس ناطق انسان، اشبه به نفس فرشتگان

شاگرد۲: نسبت به اینکه می‌گویید: بدن به سمت روح بر می‌گردد، در حدیث کمیل، همان روح سوم است که «و لیس لها انبعاث، و هي أشبه الأشياء بنفس الملائكة»[1]؟

استاد: بله؛ «لیس لها انبعاث» خیلی مهم است. یعنی همین که ما الآن اینجا هستیم، خداوند متعال به انسان نفسی داده است که از هیچ کجای این بدن تغذیه مورد نیاز نمی‌شود. آنچه که بدن او را تغذیه می‌کند، روح بخاری و بعد نفس نباتی و حیوانی است. حضرت علیه السلام، در سومی این را فرموده‌اند؟

شاگرد: بله.

استاد: غذایی که ما می‌خوریم، یک شانی از نفس را تغذیه می‌کند تا بدن زنده بماند. اما آنی که در اینجا آمده است و در مجاری روح بخاری و نفس نباتی و حیوانی ظهور کرده است، «لیس لها انبعاث» [است]. چون قبل از این، حضرت علیه السلام، انبعاث از کبد، انبعاث از دماغ و قلب را می‌فرمایند:

> **«و في حديث كميل بن زياد قال: سألت مولانا أمير المؤمنين عليه السلام قلت: أريد أن تعرفني نفسي؟ قال: قال: يا كميل أي نفس تريد؟ قلت: يا مولاي هل هي إلا نفس واحدة، فقال: يا كميل إنّما هي أربع: النامية النباتية و الحسية الحيوانية، و الناطقة القدسية، و الكلمة الإلهية. و لكل واحدة من هذه خمس قوى و خاصتان: فالنامية النباتية لها خمس قوى: ماسكة، و جاذبة، و هاضمة، و دافعة، و مربية. و لها خاصتان الزيادة، و النقصان. و انبعاثها من الكبد و هي أشبه الأشياء بنفس الحيوان. و الحيوانية الحسية، و لها خمس قوى: سمع، و بصر، و شم، و ذوق، و لمس. و لها خاصتان: الرضا، و الغضب. و انبعاثها من القلب، و هي أشبه الأشياء بنفس السباع. و الناطقة القدسية، و لها خمس قوى: فكر، و ذكر، و علم، و حلم، و نباهة. و ليس لها انبعاث، و هي أشبه الأشياء بنفس الملائكة ...»[2].**

سومی **«لیس لها انبعاث»**. یعنی آن نفسی است که زن و مرد بودن در آن تفاوتی ندارند. روحیات زنانگی و مردانگی بدن در آن نیست. آن یک اشبه الشیء بالملائکه است. اینها خیلی مطالب مهمی است.

علی ای حال، آنچه که آقا [یکی از حاضران] می‌فرمایند، من یک چیزی یادم هست. ولی عبارت در ذهنم حاضر نشد که امام علیه‌السلام همین مردن را به تولد جنین تشبیه فرموده‌اند.

شاگرد: روایتش را در اینجا آوردهاند: «الناّس فی الدنیا کالجنین فی بطن أمه فاذا ماتوا فقد خرجوا من ضیق الدنیا الی سعتها».

استاد: شاید هم چند مورد باشد.

شاگرد۲: در تفسیر امام هم ذیل آیه «وَكُنتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ» [3] است: «أخرجكم أحياء»[4].

شاگرد: این مثال آن نیست. چون احیا شما را به اینجا میآورد، نه موت.

شاگرد۳: ذیل « وَكُنتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ» مجمع البیان چند احت است. در احتمال چهارم مرحله نطفه را مقابل آن میآورند.

---

[1]. مجمع البحرين، ج ۴، ص ۱۱۵.

[2]. همان.

[3]. البقرة، آیه ۲۸.

[4]. تفسير الإمام العسكري، ج ۱، ص ۲۱۰.

بازبینی #3
ایجاد شده 11 نوامبر 2024 14:18:38 توسط ... .
به روزرسانی شده 30 نوامبر 2024 14:58:13 توسط ... .